

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

<i>І. О. Савеліхіна, М. М. Островський, М. О. Кулинич-Миськів, О. І. Варунків</i> МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ПУЛЬМОНОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	262
<i>І. В. Савицький, І. П. Гуркалова, І. А. Кузьменко</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	263
<i>Ю. О. Садовниченко, В. В. М'ясоєдов, Н. Л. Пастухова, І. І. Миронова</i> ПРО ВИМОГИ ДО СУЧАСНОГО ПІДРУЧНИКА З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ	264
<i>О. Є. Самогальська, І. М. Марків, В. Ф. Тюріна, І. В. Мерецька, Н. В. Лобанець</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ.....	265
<i>С. Н. Саржевський, Л. Е. Саржевська</i> ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	265
<i>А. В. Семенець, Н. О. Кравець, Д. В. Вакулєнко, А. С. Сверстюк, Н. Я. Климук, О. М. Кучвара</i> ПРО ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО РОЗКЛАДУ ЗАСОБАМИ GOOGLE APPS FOR EDUCATION	266
<i>В. В. Сиволап, І. В. Лихасенко, О. І. Олійник, Н. Ф. Авраменко, С. В. Полівода</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІРТУАЛЬНИХ ПАЦІЄНТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ	268
<i>О. М. Сидоренко, О. О. Голобородько</i> НОВІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ОНКОЛОГІЇ ПРИ РЕФОРМУВАННІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	269
<i>М. В. Сікорська, І. В. Візір</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МЕТОДУ «CASE-STUDY» ПРИ ВИВЧЕННІ НЕРВОВИХ ХВОРОБ СТУДЕНТАМИ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ.....	269
<i>О. В. Сілкова</i> ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ МУЛЬТИМЕДІА ПІД ЧАС САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	271
<i>Д. М. Сінченко, К. В. Александрова, С. В. Левіч</i> НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА І ТА ІІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ»	272
<i>Т. Р. Скибінська, О. В. Скибінський, Л. М. Сокурєнко</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИВЧЕННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ СТУДЕНТАМИ- МЕДИКАМИ.....	273
<i>І. М. Скрипник, О. Ф. Гопко, Г. С. Маслова, Н. П. Приходько</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	273
<i>Л. В. Смаглюк, Н. В. Куліш, А. Є. Карасюнок</i> РОЛЬ БАЗОВИХ ЗНАНЬ З ОРТОДОНТІЇ У ФОРМУВАННІ СПЕЦІАЛІСТА ЛІКАРЯ-ОРТОДОНТА	274
<i>О. І. Сметанюк, Ю. В. Ломакіна</i> ТЕХНОЛОГІЇ МУЛЬТИМЕДІА ПРИ ВИКЛАДАННІ СТУДЕНТАМ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	276
<i>О. В. Соляник, А. В. Федченко</i> ЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	276
<i>І. Ю. Сопова</i> ВИКЛАДАННЯ БІОЕТИКИ У СИСТЕМІ ДОДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ ЛІКАРІВ	277
<i>Т. В. Сорокман, С. В. Сокольник, Л. В. Швигар</i> ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ВИКЛАДАЧІВ КЛІНІЧНОЇ КАФЕДРИ ВИЩОГО МЕДИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	277
<i>І. І. Старченко, Н. В. Ройко, Б. М. Филєнко, С. А. Проскурня, О. К. Прилуцький</i> ЛЕКЦІЯ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ.....	278
<i>О. Ю. Степаненко, В. Д. Карамішев, Т. В. Дєєва, В. О. Панасенко, Н. І. Клочко</i> ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ.....	279
<i>С. Б. Стречєнь, Г. Г. Відавська, І. В. Погоріла, Г. О. Полудєнко</i> ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ.....	280

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ МУЛЬТИМЕДІА ПІД ЧАС САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

О. В. Сілкова

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», Полтава

Динамізм глобальних змін у світі з його яскраво вираженою інформатизацією, тенденції розвитку українського суспільства з орієнтацією на широкоосвічену й гармонійну особистість детермінують потребу все більш широкого використання нових інформаційних технологій (НІТ) (мультимедійних технологій (ММТ), INTERNET-технологій) у сфері освіти. Навчити молодь ХХІ століття жити й працювати у швидко-мінливих умовах – одне з найважливіших завдань ВНЗ. Відповідно до інноваційної освітньої парадигми поняття „навчити” означає самостійно здобувати, аналізувати, інтерпретувати інформацію, прагнути до постійного вдосконалення, саморозвитку, самореалізації.

Інформаційні й комунікаційні технології (ІКТ) становлять значну частину світового виробництва, що призводить до глобального перерозподілу як ринку праці, так і ринку освітніх послуг. Крім того, розвиток єдиного Європейського освітнього простору в межах Болонського процесу істотно підвищує роль ІКТ в освіті, що зумовлено сучасною світовою тенденцією до створення глобальних відкритих освітніх і наукових систем, які дозволяють, з одного боку, розвивати систему накопичення й поширення наукових знань, а з іншого – забезпечувати доступ до різних інформаційних ресурсів широким верствам населення.

Одним із головних завдань освіти в умовах розвитку інформаційного суспільства – навчити учнів і студентів використовувати сучасні ІКТ.

Інформатизація освіти, що є одним із пріоритетних напрямів процесу інформатизації суспільства, висуває нові вимоги до рівня фахової підготовки студентів ВНЗ, до методичних й організаційних аспектів використання в самостійній роботі студентів (СРС) мультимедійних технологій.

Проблема підготовки сучасного лікаря, його професійного вдосконалення завжди хвилювала педагогів. Тому актуальними є пошуки нових моделей організації навчального процесу у ВНЗ, спрямовані на активізацію навчально-пізнавальної, творчої діяльності.

Оснащення ВНЗ новою комп'ютерною технікою висуває перед педагогічним колективом низку питань: на яких заняттях і під час здійснення яких видів навчальної діяльності передбачається використовувати ММТ? Як програмне забезпечення буде використовуватися в СРС? Підвищення ефективності впровадження й використання НІТ у навчальному процесі ВНЗ потребує значних зусиль щодо методичної й програмної підтримки викладачів. Однак, більшість викладачів зіштовхується з певними труднощами в процесі підготовки до застосування ММТ у навчанні:

- істотне розходження в обсязі підготовки викладачів до застосування НІТ у навчанні;
- відсутність у більшості з них практичного досвіду роботи з мультимедійною технікою й обмежена кількість навчальних закладів, де викладачі могли б підвищити свою кваліфікацію у сфері НІТ;
- перенесення традиційного педагогічного досвіду в методику викладання дисципліни в умовах застосування ММТ, як правило, не дає позитивних результатів.

Роль викладача в умовах використання ММТ у СРС залишається не тільки провідною, а й стає більш складною. Ця обставина зумовлена тим, що викладач:

- використовує в СРС складні сучасні засоби ММТ;
- розробляє методику використання засобів мультимедіа під час СРС, у процесі здійснення ними різноманітних навчальних дій;
- більш ефективно використовує навчальний час, відмовляється від повторів інформації й зосереджує свою увагу на індивідуальній допомозі студентам, на обговоренні інформації, на розвитку в них дослідницького підходу;
- розробляє, модернізує чи адаптує ПЗНП, підбирає навчальний матеріал, розробляє структуру й принципи взаємодії студента, викладача й навчальної інформаційної системи (ІС) під час СРС з використанням ІКТ [1].

Активізація діяльності викладача щодо створення й впровадження в СРС засобів ММТ є ще одним фактором інтенсифікації навчання.

Перераховані вище обставини визначають актуальність якнайшвидшого розв'язання завдань, покращення теоретичної й практичної підготовки викладачів ВНЗ у галузі ММТ.

Педагогічна майстерність викладача ґрунтується на єдності знань, умінь і навичок (ЗУН), які відповідають сучасному розвитку науки, техніки і їхнього продукту – інформаційних технологій.

Відзначимо, що кожний викладач ВНЗ повинен:

- знати можливості ПЗНП і вміти ними користуватися;
- вміти підбирати навчальний матеріал, завдання різного рівня складності, проблемні ситуації для створення ПЗНП, баз даних і т.п.;
- вміти підібрати такі варіанти використання ММТ, які мають привести до підвищення ефективності навчання;
- вміти оптимально поєднувати в СРС використання ПК з іншими видами навчальної діяльності.

Основним педагогічним завданням колективу ВНЗ, який впроваджує ММТ у СРС і розробляє ПЗНП, є створення такого ПЗ, який би стимулював студента на виявлення й розв'язання різного роду проблемних завдань. Працюючи з ПЗНП, студент намагається знайти правильну стратегію розв'язання завдання, вибравши її з кількох можливих варіантів. Створення в процесі навчання не прогнозованих, проблемних ситуацій і завдань сприяє розвитку в студента оптимізаційного, критичного мислення, вміння знаходити оригінальні, нестандартні розв'язки.

Відзначимо, що під час СРС у комп'ютерному класі частина функцій викладача передається ПК, однак, використання комп'ютерів у СРС не обмежує його функції викладача, не ставить у роль пасивного спостерігача за роботою студента. Засоби ММТ звільняють педагога від рутинної роботи, створюючи умови для індивідуальної допомоги та підтримки студентів. Необхідність у консультації викладача виникає в процесі СРС під його керівництвом, розв'язання студентами творчих, дослідницьких, проблемних завдань за допомогою ПК. Отже, в умовах навчання із застосуванням ММТ викладачеві повинен бути наданий пріоритет у таких питаннях, як створення пізнавальної,

творчої атмосфери в аудиторії, стимулювання інтересу студентів до самостійного отримання знань, підтримка дисципліни, організація спілкування й взаємодії студентів для колективного розв'язання загальних проблем, підвищення ефективності використання НІТ під час вивчення конкретної дисципліни [2].

Висновки. ММТ є важливим інструментом, який допоможе педагогу в практичній реалізації індивідуально зорієнтованого навчання та сприяє прояву креативності викладача в процесі розробки нових індивідуально зорієнтованих методик проведення СРС, підготовки методичної й навчальної документації, коректування навчальних планів і програм.

Таким чином, використання ММТ викладачами у СРС студентів дозволить:

– повніше використовувати засоби мультимедіа для підвищення ефективності навчання;

– раціонально розподілити функції викладача, студента й ПК;

– реалізувати в СРС індивідуально зорієнтований підхід до навчання;

– визначити оптимальне співвідношення нових педагогічних технологій і традиційних методик навчання;

– розробити варіативні методики проведення СРС із використанням ММТ.

Література

1. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчально-виховному процесі. – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2012. – 116 с.

2. Коцера Д.М., Таушан Д.В. Застосування інформаційних технологій як засобу індивідуалізації навчання // Збірник наукових праць. — № 21. – Ч.ІІ. – Хмельницький: Видавництво НАПВУ, 2014. – С. 211–214.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА І ТА ІІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ»

Д. М. Сінченко, К. В. Александрова, С. В. Левіч

Запорізький державний медичний університет

Більше половини вищих навчальних медичних закладів України мають фармацевтичні факультети, що займаються підготовкою фахівців за спеціальностями «Фармація», «Клінічна фармація», «Технології парфумерно-косметичних засобів» тощо. Слід відзначити, що викладання дисципліни «Біологічна хімія» для студентів фармацевтичних факультетів має суттєві відмінності від такого на медичних факультетах. Майбутні провізори повинні вміти оцінювати вплив лікарських препаратів на біохімічні процеси та проводити корекцію патологічних станів з урахуванням фармакодинамічних та фармакокінетичних параметрів.

Навчальний процес у ВНЗ вимагає нормативного, інформаційного, методичного, кадрового та матеріально-технічного забезпечення. Нормативне забезпечення здійснюється Законом України «Про вищу освіту» [1], стандартами вищої освіти, іншими нормативними актами Міністерства освіти і науки України та вищого навчального закладу. Інформаційне забезпечення викладання дисципліни «Біологічна хімія» у Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ) здійснюється навчальними книгами (підручниками, навчально-методичними посібниками, методичними вказівками, курсом лекцій тощо) та електронними ресурсами. Методичне забезпечення реалізується обов'язковим супроводженням навчальної діяльності студентів методичними матеріалами [2]. Упровадження кредитно-модульної системи підготовки фахівців та зосередження уваги на самостійній роботі студентів вимагають підвищення ефективності інформаційно-методичного забезпечення навчання [3]. На сьогоднішній день 100 % лекційного матеріалу подається з використанням мультимедійного супроводження з викладанням електронних версій на сторінку кафедри в мережі Інтернет. Кафедра біологічної хімії має свій комп'ютерний клас, де з вико-

ристанням різноманітних режимів програми тестування RATOS® проходить підготовка до складання інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок 1. Фармація». Слід відзначити, що для студентів ІІ фармацевтичного факультету проводяться вебінари, що також допомагає у підготовці. На занятті студенти мають змогу переглянути навчальний демонстраційний фільм за тематикою змістового модулю. Для навчального процесу кафедра використовує спеціалізовані аудиторії, оснащені необхідним приладдям та апаратурою (спектрофотометри, фотоелектроколометри, центрифуги, рН-метри) для проведення лабораторно-практичних робіт. Їх використання дозволяє студенту отримати практичні навички при ідентифікації чи визначенні концентрації речовин в біологічних рідинах.

Використання цілісного системноорганізованого комплексу навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення гарантує високу якість викладання і вивчення дисципліни «Біологічна хімія» на І та ІІ фармацевтичних факультетах ЗДМУ.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII.

2. Кустова С. Наукове та методичне забезпечення професійної освіти в умовах інтенсифікації навчання / С. Кустова, Я. Рудик // Науковий вісник Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія: збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 155, Ч. 2. – С. 3–7.

3. Москаленко В. Ф. Формування професійної компетентності майбутнього фармацевта в умовах кредитно-модульної системи освіти / В. Ф. Москаленко, І. В. Ніженковська, О. В. Вельчинська // Мед. освіта: наук.-практ. журн. – 2011. – № 2. – С. 85–87.